

3. ÅRGANG NR. 4 DECEMBER 1995

# NICOLAI

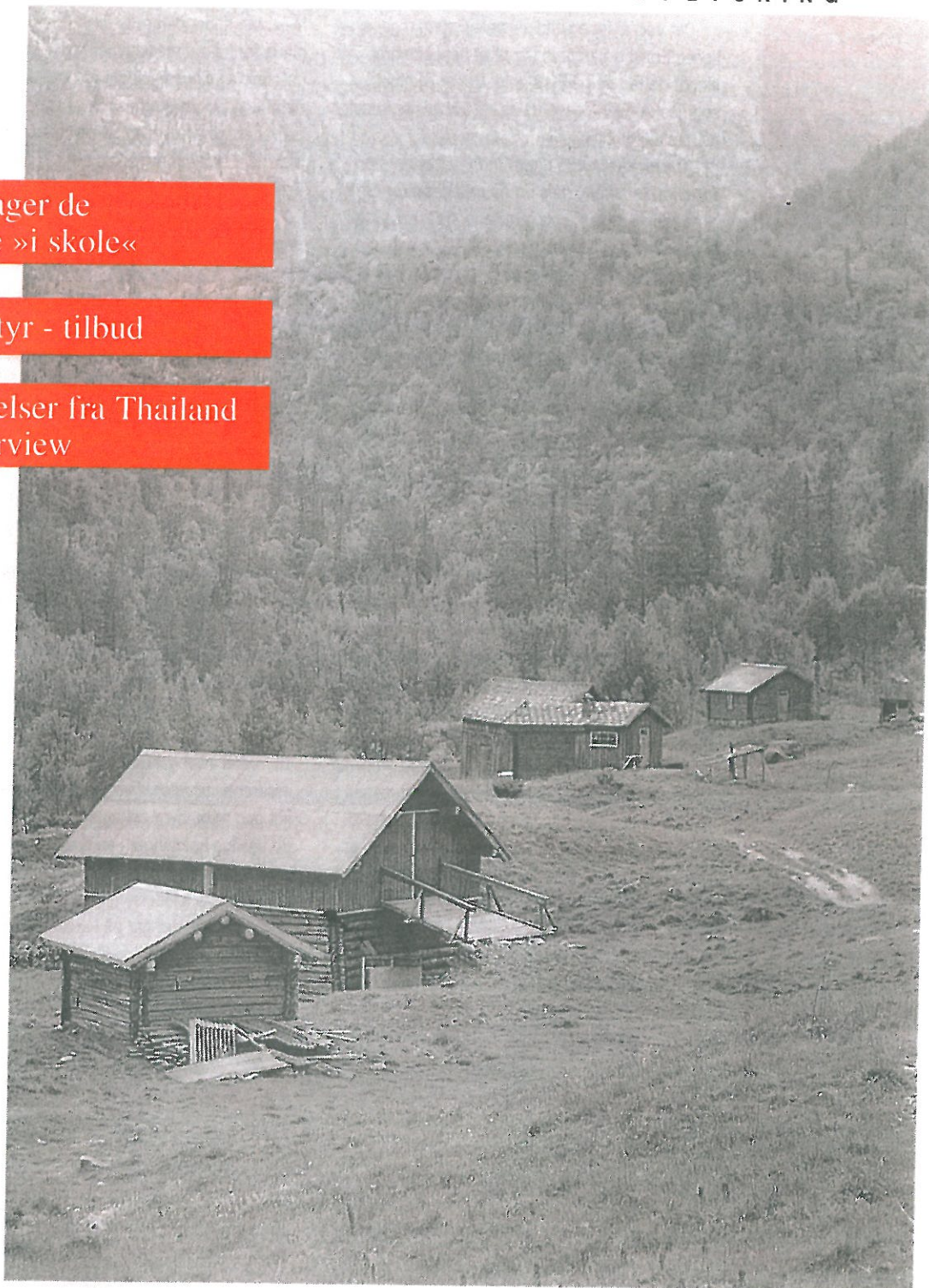


KULTUR AKTIVITET FOLKEOPLYSNING

FO tager de  
ældre »i skole«

Eventyr - tilbud

Spøgelse fra Thailand  
- interview





# NICOLAI

AftenskoleKlubbens blad

## Udgives af:

Frit Oplysningsforbunds  
medlemsforening  
Ryesgade 7, 2. sal.  
Postboks 159  
8100 Århus C.  
Tlf. 86 12 64 22

## Ansvarshavende redaktør:

Sonja Christensen

## Redaktion:

Sonja Christensen  
Henrik Gram  
Inge Madsen  
Torben Dreier  
Mie Skeldrup

## Forsidefoto:

Norsk landskab

## Oplag:

9.000

## Layout og tryk:

DataGraf Auning A/S  
Norgaardsvej 3, 8963 Auning

## NICOLAI

udkommer 4 gange om året.  
Bladet postbesorges til FO's kursdeltagere samt lægges frem på biblioteker og off. kontorer.

## AftenskoleKlubben:

AftenskoleKlubbens formål er at udbrede folkeoplysning inden for almene, økonomiske, politiske, sociale og kulturelle emner, samt at arbejde for de idealer som De Forenede Nationer står for. Samt at sikre medlemmernes indflydelse på FO's virke.

Ved tilmelding til et af FO's kurser bliver man medlem af FO's medlemsforening for 10 kr., som overføres fra tilmeldingsgebyret.

## Bestyrelsesmedlem? Nej tak!

Det er ellers en god mulighed for at få indflydelse på aftenskolen. Bestyrelsen har jo ansvar for alt i en aftenskole, så her er der virkelig mulighed for at blande sig i det, man har lyst til. Men den måde at have indflydelse på appellerer ikke til FO's kursister.

Det ved vi fra en undersøgelse, som organisationen Fritid & Samfund har lavet her i efteråret blandt deltagere på FO's hold. Der er kommet spørgeskemaer tilbage fra ca. 170 kursister fordelt på forskellige hold.

### **Kunne du tænke dig at indgå i bestyrelsen for en aftenskole, hvis du fik mulighed for det?**

Sådan lød et af spørgsmålene, og 2 har svaret ja, næsten 135 har svaret nej!

Medlem af en bestyrelse lyder nok for meget af valg og politik, uforståelige dagsordener og alenlange møder. Det gider de færreste, men det betyder ikke, at de ikke gerne vil høres og have mulighed for at påvirke udviklingen.

### **Vil det være en god idé at bede alle deltagere udfylde spørgeskemaer, hver gang et hold**

### **slutter, om aftenskolens kvalitet og med plads til at komme med ris og ros, ønsker og idéer?**

Dette spørgsmål var også på skemaet, og her er det lige omvendt med svarene: under 10 har sagt ved ikke eller nej, næsten 135 siger ja! Folk vil altså gerne komme med meninger og idéer, hvis man finder den rette form. Vi er i FO Århus glade for, at spørgeskemaer bliver godt modtaget, fordi vi allerede sidste år besluttede at bruge dem til at få kursisternes reaktioner. Ved slutningen af efterårssæsonen 94 og forårssæsonen 95 blev der uddelt spørgeskemaer på 10-12 forskellige hold.

Det er vores hensigt, at der med tiden skal spørgeskemaer ud til alle hold sidste eller næstsidste gang, de mødes. Men det er et stort arbejde, så vi er begyndt forsigtigt. Der er også jævnligt skemaer i NICOLAI, som læserne kan besvare og sende ind. Vi kan se, at vi gennem svarene på spørgeskemaer får god kritik og idéer til at forbedre aftenskolen - ikke mindst fra de frie kommentarer, som mange heldigvis også kommer med.

## Demokrati - medindflydelse - folkeoplysning

**Grundtvig var meget opmærksom på, at demokrati og medindflydelse er en illusion, hvis ikke man kan gennemskue, hvad der foregår i samfundet, eller ikke kan forstå de informationer, man får fra politikere, organisationer og forretningsliv. Demokrati og folkeoplysning er to sider af samme sag.**

Alligevel er det ikke sikkert, at der er demokrati i folkeoplysningen. Der har ikke før været garanti for, at kursisterne kan få indflydelse på aftenskolenes ledelse, men nu kan kommunen kræve, at en aftenskole skal bevise, at kursisterne kan få indflydelse.

Hvilken slags indflydelse er der ikke sagt noget om. Det må komme an på en prøve, så nu er Fritid & Samfund i gang med at undersøge, hvad FO's

kursister mener om den sag. Når det er FO's kursister, er det fordi FO Århus har arbejdet med emnet i længere tid. Der er skrevet om det i NICOLAI, og der er lavet spørgeskemaer, som deles ud på nogle hold, når kurset slutter.

### **Brugerpanel**

Til foråret vil vi gennem NICOLAI indbyde interesserede kursister til en uforpligtende aften med lidt god mad, hvor deltagerne kan lufte deres helt personlige holdninger i en snak med folk fra administration og bestyrelse. Det er en afslappet måde for FO's ledelse til personligt at snakke med nogle af dem, der går på kurserne, for at høre ris og ros og få inspiration til forbedringer og fornyelser.

## FO tager de ældre »i skole«

### **Ældredaghøjskoler**

Daghøjskoler er ikke blot en mulighed for arbejdsløse, men i høj grad også et tilbud for ældre, som i langt højere grad end tidligere er aktive og gerne selv vil både give og modtage i samvær med andre.

En daghøjskole for ældre i et lokalområde er en ideel ramme om et indholdsfuldt og lærerigt fællesskab. Fordelen er at daghøjskolen ligger "lige om hjørnet", deltagerne kender måske hinanden i forvejen og alle har fælles geografisk



udgangspunkt og fælles egnshistorie. I en daghøjskole har eleverne selv indflydelse på indholdet. Man bestemmer selv i fællesskab hvilke emner, man vil tage op og om det skal være i form af foredrag, undervisning, film, teater, udflugter, rejser m.v.

### Skødstrup

Emnerne er utallige og et eksempel kan nævnes fra Frit Oplysningsforbunds ældredaghøjskole i Skødstrup under ledelse af Thorbjørn Berg. Her har man især gjort en del ud af lande/landområdets kultur, historie, kunst og levevis. Senest har deltagerne i Skødstrup ældredaghøjskole arbejdet med Norge som tema, hvilket bl.a. resulterede i en ugestur til Norge i sommeren 1995. Turen gik bl.a. til polarcirklen, Trondhjem, Kristianssand og Oslo, med afstikker til Selma Lagerlöfs hjem Mårbacka i Sverige. I en lille rapport fra turen fortæller et par deltagere begejstrede om oplevelserne, som både giver samværet en ekstra "tand" og bidrager med en stor stak minder og billeder til albummet derhjemme.

### Medaljens forside

Et daghøjskoleophold er altid en udfordring med "risiko" for personlig udvikling og udvidelse af horisonten. Emnerne, der tages op er utallige, f.eks. kunst, litteratur, Carl Nielsen, Piet Hein, fortællinger fra lokaleggen, musik, Sydslesvig, Fyns-malerne, Blicher, erindringer (både egne og andres). Eller en sæson kan planlægges på den måde, at kursisterne på skift bestemmer hvilket emne, der skal tages op og selv laver oplæg til emnet.

Uanset emne, vil der altid være mulighed for at deltagerne selv kommer med oplæg, og

*Selma Lagerlöfs hjem Mårbacka i Sverige*



netop denne dimension kan være med til at give et skub fremad til selvtilliden. Normalt lytter vi i dagens Danmark ikke ret meget til de ældre, de tages egentlig ikke alvorligt, måske lige undtagen når vi taler om mangel på plejehjemspladser og hjemmehjælp og uacceptable forhold for senildemente. Men "ældre-medaljen" har også en forside.

Ældre er i mange andre lande en uvurderlig og uundværlig ressource for samfundet og for den yngre generation. De er en vidensbank, fulde af erindringer og erfaringer, som er guld værd. Og det ventes af dem, at de aktivt er med til at give deres viden videre. Der regnes med dem.

I den vestlige, moderne verden er alderdom absolut ikke synonym med visdom og erfaring, tværtimod. Ældre mennesker er uden for arbejdsmarkedet og uden for indflydelse.

Men holdningerne og realiteterne er heldigvis ved at ændre sig. Danmarks ældre er ved at pudse "ældre-medaljens" forside op, for de er aktive, velfungerende og engagerede både i deres egne forhold og i samfundet i øvrigt.

Aktiviteten viser sig bl.a. i de mange lokalcentre og ældrekubber, der skyder op overalt. Og for den sags skyld også ældredaghøjskoler.

Frit Oplysningsforbund vil gerne være med til at skubbe bagpå denne udvikling og gøre det muligt for ældre at engagere sig og udvikle sig, - og blive i stand til at formidle viden, erfaringer, fortællinger, erindringer videre til en generation, der trænger til at lytte til ældre.

### Opfordring!

Derfor vil vi gerne opfordre jer til at oprette daghøjskoler for ældre i lokalområderne. Hvad enten I selv hører til ældre-kategorien eller I

kender nogen, der er over 60 år, så opfordrer vi til at tage initiativ til en daghøjskole med lige præcis det indhold, der interesserer jer. Tal med venner, bekendte, familie, naboer, svømmekammerater, teaterveninder, kortklubben om det. Kan I samle ca. 14-20 personer, der har lyst til at bruge ca. 9 timer om ugen i nogle måneder på sammen at blive "folkeoplyst" og udvide horisonten, og samtidig få lejlighed til samtale, hygge og oplevelser - så ring til FO. Vi står bi med råd og vejledning i hvordan man gør, og vi kan formidle besøg hos jer fra Skødstrup ældredaghøjskole, som kan fortælle om deres erfaringer og måde at gøre tingene på.

En ældredaghøjskole kan f.eks. etableres ud fra et lokalcenter, en menighed, en ældre- eller pensionistklub - eller det kan blot være en gruppe ældre, der synes der skal ske noget nyt. Er I ikke mere end nogle få stykker, der har interesse for sagen, så giv ikke op. FO kan hjælpe med at finde frem til flere, så der kan dannes et hold.

Ring til Frit Oplysningsforbund, så hjælper vi med etableringen. Vi kan anbefale gode lærere og foredragsholdere og vi kan hjælpe omkring praktiske og økonomiske problemer.

## Andre muligheder

Hvis I synes en ældredaghøjskole med 9 timer om ugen er for meget, kan vi sagtens finde ud af at arrangere undervisningen på anden måde end som daghøjskole. F.eks. en enkelt eftermiddag om ugen og emnerne er stadig valgfrie: Motion, sløjd, litteratur, samtalekreds, historie, erindringer, kunst osv. Måske er I allerede nu en gruppe aktive ældre, der mødes jævnligt under en eller anden form, men som kunne tænke jer lidt mere struktur og en bedre økonomi i arrangementerne.

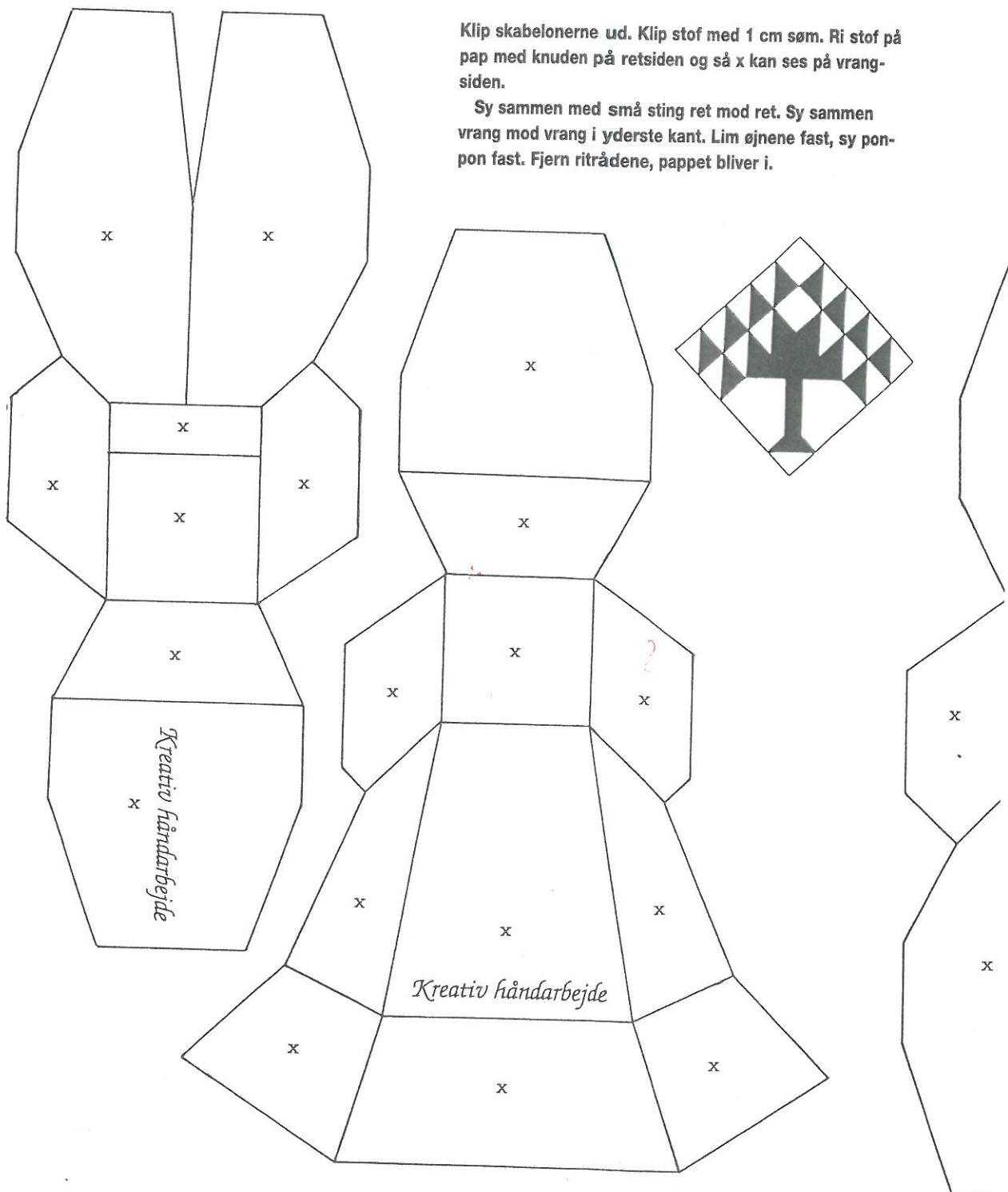
Hvis I er 14-20 personer over 60 år, der kan blive enige om emnet, så ring til FO og få os til at arrangere forløbet og holde styr på økonomien i det. Vi vil endda kunne give en sum penge med til afviklingen af undervisningen/foredragene - (der vil dog altid være en mindre deltagerbetaling).

**tlf. 86 12 64 22**

# FARVER + STIL

Klip skabelonerne ud. Klip stof med 1 cm søm. Ri stof på pap med knuden på retsiden og så x kan ses på vrang-siden.

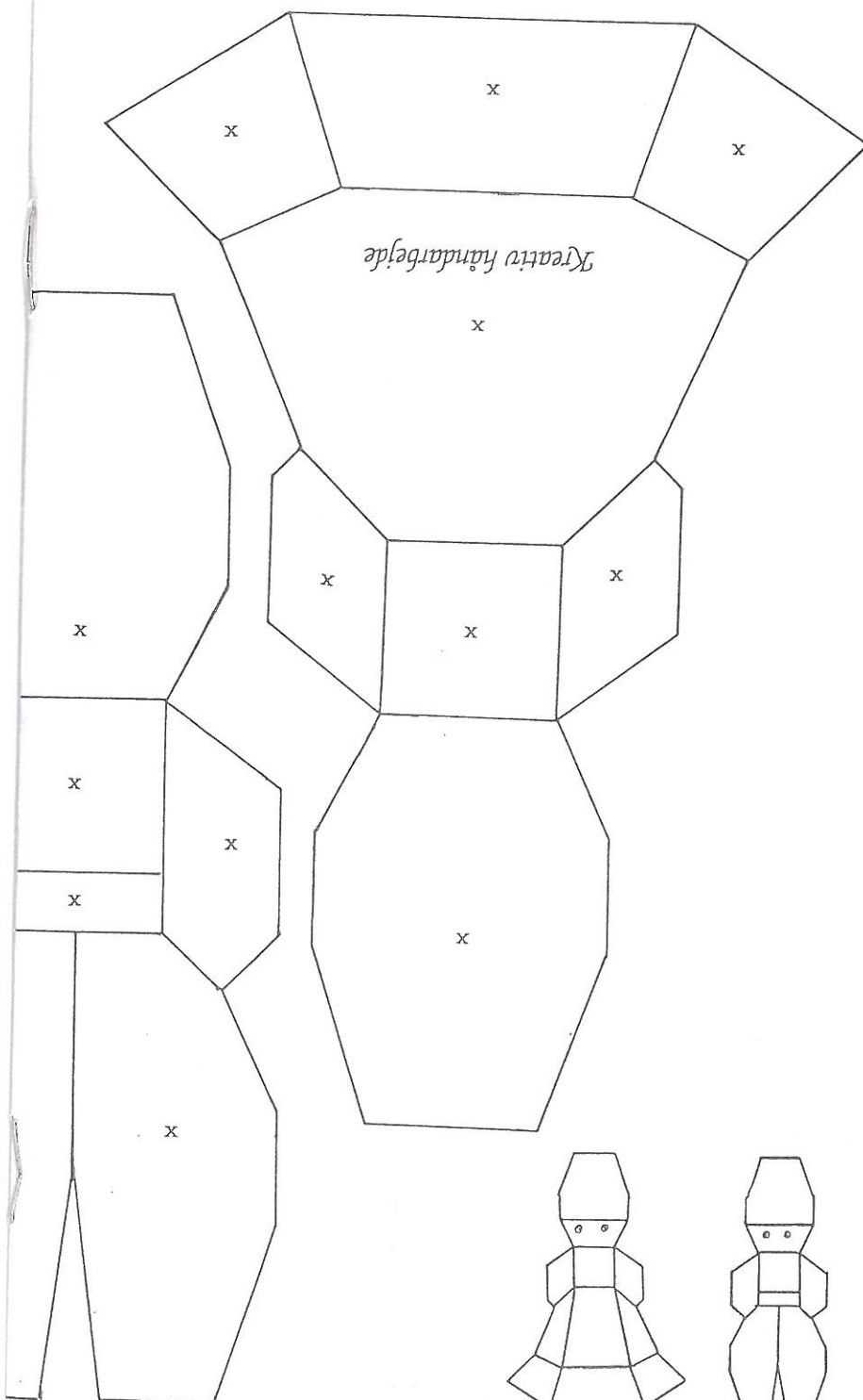
Sy sammen med små sting ret mod ret. Sy sammen vrang mod vrang i yderste kant. Lim øjnene fast, sy pon-pon fast. Fjern ritrådene, pappet bliver i.



kopiering ikke tilladt



# = PATCHWORK



Design: Ulla Knudsgaard

**NØD LÆRER  
NØGEN KVINDE  
AT SPINDE,  
er der et gammelt  
ordsprog, der siger**

Hvad har DET at gøre med patchwork? Slår man op i leksikonet står der, at ordet kommer fra engelsk "patch", som betyder lap, og ordet "work" betyder arbejde. Og på dansk er det blevet til: kludeklip af stofrester.

Patchwork er opstået i Europa, hvor nød og fattigdom i sin tid prægede befolkningerne. Når man skulle sy tøj foregik det som oftest af rester, et bukseben, en lomme eller hvad der nu bød sig.

Fænomenet bredte sig til Amerika og som så meget andet i Amerika er det blevet "moderniseret". Og nu har vi så fået patchwork tilbage igen, men på helt andre præmisser.

"I dag er det heldigvis ikke nøden, men lysten, der gør, at rigtig mange mennesker kender til patchwork". Vores lærer Jonna Jensen, ved hvad hun taler om. I over 10 år, har hun undervist i faget.

"De fleste starter som regel i det små med æggevarmere, kræmmerhuse og julehjerter. Så bliver de "bidt af det", melder sig til næste hold og udvider sit repertoire til vinduespynt, tasker, puder og endda også tæpper" fortæller Jonna Jensen videre.

Til spørgsmålet om, hvor kommer inspirationen fra, svarer den erfarne lærer, at først og fremmest er en gåtur på Strøget eller i indkøbscentrene godt. Jonna Jensen har egen forretning på Langelandsgade i Århus, hvor hun sælger stoffer og mønstre, og her henter hun også inspiration fra sine kunder, som hun så kan anvende til sine elever i aftenskolen. Og modsat.

"Jeg er glad for at kunne kombinere disse muligheder, for det kommer alle patchwork-interessererede til gode. Det er nemlig min erfaring at får man ikke købt de rigtige stoffer, de rigtige mønstre og ikke mindst de rigtige farver, ja så får man heller ikke gjort det færdigt - derfor er det vigtigt med en god snak herom" slutter Jonna Jensen.

# Jeg drømmer på dansk - interview med Ajintana Kuna Mogensen

**"Jeg vågner sommetider og griner af, at jeg lige har drømt om min familie i Thailand, og de talte dansk"**

*Vi siger hele tiden, at udlændingene skal se at blive integreret i det danske samfund. Hvad siger du til det?*

Jeg er godt integreret, synes jeg. Det er om at komme i kontakt med andre, og det har været nemt nok for mig, fordi jeg er dansk gift og har børn, så jeg hele tiden møder en masse danskere. Andre udlændinge, der er alene eller gift med en udlænding, må sørge for at gå på kurser og steder, hvor de kommer i kontakt med andre. Det skal være steder, hvor der også er danskere. Man skal ikke bare samles med de andre fra ens eget land.

*Du skriver i bogen, at det er nemmere at have små børn i Thailand, fordi der altid er familie og naboer til at tage sig af dem, men alligevel vil du gerne have dine børn til at vokse op i Danmark, fordi man har frihed til andre ting her. Hvad tænker du på?*

Jeg tænker på uddannelse. Der er frihed til

uddannelse og mange flere muligheder. Også sådan noget som børnehaver er bedre, fordi der ikke er så mange børn til hver pædagog og som i Thailand. Og lærerne og pædagogerne slår ikke børnene.

Men jeg vil også opdrage mine børn lidt som jeg selv er opdraget. Danske børn tillader sig meget over for de voksne, men mine børn skal gerne have respekt, vide hvem de må skælde ud og ikke skælde ud. Selvom det bliver svært, når de kan se, at andre børn ikke har den respekt.

*I Udsyn & Indblik lærte I nogle praktiske ting - f.eks. at lave en brochure om jer selv - og I lærte at se på jeres egne muligheder. Hvad var vigtigst for dig?*

Jeg vidste ikke, hvad jeg var god til og hvad jeg var dårlig til. I Thailand er vi opdraget til ikke at tale om, at vi er gode til noget. Hvis man blev spurgt, om man var god til et eller andet, svarede man, 'Nej det er jeg ikke så god til'. Heller ikke, hvis man skulle søge arbejde, sagde man, at man var særlig god til noget. Da jeg var flyttet til Århus, så jeg annon-

cen om Udsyn & Indblik, hvor at man skulle kunne noget, f.eks. at danse eller lave mad, og jeg kunne godt lide at lave mad, så det kursus ville jeg prøve.

Men på Udsyn & Indblik lavede vi mange forskellige ting sammen med de andre, og vi fik at vide, det er du god til eller det er du ikke god til. Vi skulle også skrive dansk, og læreren sagde 'I skal skrive noget'. Jeg vidste ikke hvad, men jeg tænkte på min barndom hjemme i landsbyen og alle traditionerne, og så prøvede jeg at skrive om det, og jeg fik at vide, at det var godt. Efterhånden dukkede der flere og flere historier op, og pludselig var jeg klar over, at jeg var god til at huske tingene og skrive eller fortælle om dem.

**Udsyn & Indblik** er et formidlingsprojekt under Frit Oplysningsforbund. Det bygger på deltagernes egen historie og praktiske evner. Det startede 1. september 1992, og Ajintana var på det første hold.



## AJINTANA KUNA MOGENSEN

Født den 2. september 1968. Voksede op i Ban Dongbang - en lille landsby i Nordøstthailand. Efter gymnasiet arbejdede hun en kort overgang på fabrik i Bangkok. I juni 1991 flyttede hun til Danmark, hvor hun er gift og har tre børn.

BAN DONGBANG er Ajintana Kuna Mogensens første bog. Den er udgivet af Brøndums Forlag i 1995.

Uddrag fra Ajintanas bog BAN DONGBANG

## Spøgelseser

**I min landsby - ja i hele Nordøstthailand - er der mange, mange spøgelseshistorier. Jeg har hørt mange historier lige fra jeg var helt lille.**

Folk snakker meget om de døde. Når nogen lige er

død, er det meget uhyggeligt. De døde kommer nemlig for at besøge familie og venner.

Jeg ved ikke rigtigt, om jeg selv tror på det. Men alligevel bliver jeg meget bange og tør ikke gå ud om natten. Jeg trækker dynen godt op over hovedet og laver et hul til næsen, når jeg skal sove.

En kvinde i nabolandsbyen lå for døden hjemme i sit hus, men da naboen var i rismarken mødte hun den døende. Hun kaldte, men fik ingen svar.

Det var kvindens genfærd, for hun var død samme aften.

Andre genfærd larmer, banker på døren eller driller vandbøfler og hunde, så hundene hyl og bøflerne bliver urolige.

De døde bliver brændt i Thailand. Det gør at vi har fred for dem tre dage. Man siger, at deres fødder er blevet for varme. Men så vender de tilbage igen.

Når nogen bliver syge,

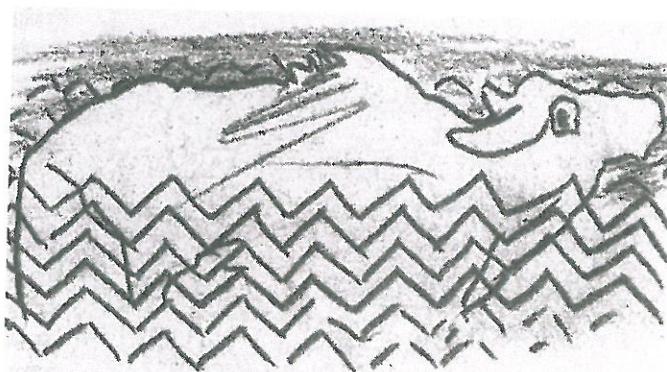


Illustration fra Bogens omslag



# Eventyrfortælling om aber, tigre og slanger

## Tilbud til børn og voksne

Snart holder efterårets kurser juleferie. For at markere dette, vil vi gerne invitere vore kursister - voksne med børn - til en lille juleafslutning.

Vi har inviteret Zabidah Sulaiman, som er født i Malaysia, men har boet i Danmark i 10 år, til at komme og fortælle eventyr. Zabidah, der selv har 3 børn, er en god fortæller og hun vil også komme ind på, hvordan hun voksede op i landsbyen tæt på naturen og de vilde dyr.

Børnenes øjne vil skinne, når de spørger Zabidah om det virkelig er sandt, at hun havde

en løve, som kæledyr. Hun vil nikke smilende. Jo, det er rigtigt nok, men politiet kom til sidst og hentede den i et stort bur, hun måtte nemlig ikke have så farligt et kæledyr.

Børnenes små øjne bliver runde af spæn-

ding. Der skal nok blive drømt i de små senge rundt omkring.

Zabidah vil servere hjemmebagte småkager, saftevand og klementiner.

Zabidah fortæller eventyr



Eventyrfortællingen henvender sig til børn mellem 2 og 6 år og foregår  
ONSDAG, DEN 13. DECEMBER 1995  
kl. 15.00 og varer ca. 1 time. Det foregår i gymnastiksalen 014 på Brobjergskolen.  
Pris: 10 kr. pr. person.

**Se servicesiden om tilmelding**

skiftes vi til at besøge dem, så de ikke skal være alene. Alligevel kan deres spøgelse finde på at drille og stirre gennemtrængende på os.

De værste spøgelse er fra dem, der er blevet kørt ned eller som ikke var gode.

Hos genboen døde bedstefaren. Allerede da de brændte ham, var den gal. Fire piger var på vej i rismarken og ville gå forbi bålet. Men det dunkede i jorden, så de blev bange og løb hjem. Hans ben var ikke hvide, men blå og røde. De siger, at det var fordi han stjal fra templet.

Et par dage efter var en nabopige ved at skære bananer ned fra en bananplante. Pludselig så hun, at den gamle sad på sin vante plads og flettede fisketejner mens han sad og stirrede på hende. Hun blev stiv af skræk og løb skrigende væk. Familien holdt om hende og beroligede hende, men det varede længe inden hun kunne snakke igen.

Dagen efter så mandens bror ham i hytten i rismarken. Men broderen blev sur og smed en kæp efter ham. Siden har han ikke vist sig. Måske er han blevet genfødt.

## Har du forslag til kurser og arrangementer i FO?

Hvis JA, så send dem til os og deltag i lodtrækningen om nogle flasker rødvin:

Efterårssæsonen er ved at være slut, og når du læser dette blad, er forårskataloget gået i trykken. Men vi vil gerne have gode idéer til supplerende arrangementer i forårets løb og til kurser, foredrag og temaaftner næste efterår.

Hvis du skriver navn og adresse på, deltager du i lodtrækning om nogle flasker vin blandt alle indsendere.

Skriv her eller på et løst stykke papir og send det til FO Århus, Ryesgade 7, 2., Postboks 159, 8100 Århus C.

Du kan også faxe det til os på 86 20 28 78

Forslag til forfatteraftener/  
litterære arrangementer

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Forslag til nye kurser, temaaftener,  
workshops, foredrag

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Navn \_\_\_\_\_ tlf. \_\_\_\_\_

Adr. \_\_\_\_\_

Postnr. \_\_\_\_\_ By \_\_\_\_\_

PS: Du må gerne svare anonymt, men deltager så ikke i lodtrækningen.



## Servicesiden

På **SERVICESIDEN** lister vi de aktiviteter op, som vi mener kunne interessere vore læsere. Det drejer sig om aktiviteter, der giver deltagerne fra forskellige hold mulighed for at prøve noget nyt og møde andre mennesker.

### ANNONCE

## Frit Oplysningsforbund tilbyder følgende:

#### EVENTYRFORTÆLLING

Få en god oplevelse sammen med din(e) børn og lyt til spændende eventyrfortællinger, fortalt af Zabidah Sulaiman. Nyd samtidig et lille traktament. (se omtalen side 7)

Sted: gymnastiksalen 014 på Brobjergskolen  
Dato: onsdag, den 13. december kl. 15.00.  
Tilmelding på kontoret senest mandag, den 11. december.

#### FORÅRSPROGRAMMET ER PÅ VEJ!

I begyndelsen af januar bliver FO's forårsprogram sendt ud til alle tidligere og nuværende elever. Programmet er færdig i starten af december. Du er velkommen til at kigge forbi kontoret og hente et eksemplar - eller ringe ind og få det tilsendt.

#### TÆNK DIG GLAD

Du skaber dit liv med dine tanker!  
Vore tanker er kræfter! Den måde vi tænker på har altafgørende indflydelse på vort humør og velbefindende - på vor oplevelse af hverdagen og på vort liv i det hele taget.

Under foredraget får du ikke alene en indsigt i, hvordan disse tankekræfter arbejder, men du får helt konkret opskriften på, hvordan du selv får dem til at virke.

Hold nr. 17350. Sted: Skovvangsskolen  
Tirsdag, 20. februar kl. 19.00  
Pris: 60 kr.

#### BRUG KROPPENS SPROG "RIGTIGT"

Det sprog, som kroppen taler, tænker du ikke over, men det er faktisk der din "sande kommunikation" foregår. Er der balance mellem, det du siger med ord, og det du samtidig siger med kroppen?

Hvorfor virker nogle mennesker mere overbevisende end andre, selv om det er det samme de siger? Der er et kropssprog til forskel, og det bliver man mere bevidst om i løbet af foredraget.

Hold nr. 17355. Sted: Brobjergskolen  
Lørdag, den 2. marts kl. 10.00-14.00  
Pris: 50 kr.

#### COMMEDIA DELL'ARTE

Italiensk maskekomedie baseret på improvisation, grove løjer, tempo, infantile indfald, forfølgelsesfarer - og alt hvad hjertet begærer!

På kurset indgår komediekunstens teknik og virkemidler, maskearbejde, karakterarbejde og beherskelse af det fysiske udtryk.

Commedia dell'Arte har igennem århundreder inspireret store kunstnere, såsom Moliere, Holberg og Dario Fo.

Hold nr. 12201. Jørn Buch Larsen  
Sted: Havnegade 6  
Der undervises på mandage, kl. 19.00-21.45  
40 timer/580 kr.

#### SKOVEN - ET NATURKURSUS

På dette naturkursus, der indeholder vandringer i skove i Århus Amt, taler vi om skovbrug førhen og i dag. Om skovens træer, urter, fugle, svampe samt om de kulturminde, vi finder i skoven.

Gennem litteratur af danske forfattere, gives eksempler på menneskets forhold til naturen til adspredelse, som spisekammer og de grundlæggende natursyn.

Hold nr. 13520. Torben G. Rasmussen  
Sted: Sct. Annagades Skole  
Der undervises på tirsdage, kl. 13.00-16.00  
30 timer/465 kr.

#### ER DIN HAVE FORÅRSKLAR - ELLER?

Vil du gerne have en flot græsplæne? Er det nu træer og buske skal beskæres? Hvordan med stauderbedet? Hvilke roser skal jeg vælge? Hvad kan jeg få ud af drivhuset? Få svar på alle dine spørgsmål af anlægsgartner E. Schou Sørensen.

Hold nr. 17357: man. 26. februar, kl. 19.00  
Hold nr. 17358: tir. 27. marts, kl. 19.00  
Sted: Skovvangsskolen. Pris 50 kr.

#### FØDSELSFORBEREDELSE

I samarbejde med Dansk Kvindesamfund tilbyder vi kurser i fødselsforberedelse.

Undervisningen varetages af afspændingspædagog Lotte Molin samt en jordemor og foregår i Vestergade 24.

For par 15 timer/600 kr.  
Hold nr. 12084: ons. 31. marts, kl. 18.45-21.20  
Hold nr. 12085: ons. 17. april, kl. 18.45-21.20  
Hold nr. 12086: ons. 26. juni, kl. 18.45-21.20  
Kvindehold 18 timer 425 kr.  
Hold nr. 12087: man. 15. jan., kl. 17.00-19.35  
Hold nr. 12088: man. 18. marts, kl. 17.00-19.35  
Hold nr. 12089: man. 13. maj, kl. 17.00-19.35



Information og tilmelding

**FRIT OPLYSNINGSFORBUND**

RYESGADE 7, 2. 8000 ÅRHUS C · TELEFON 86 12 64 22